

"מעל השגרה, חולמים את המחר"

10^ה

כנס החינוך של התנועה הקיבוצית

ללוות תהליכים חינוכיים וקהילתיים באשר הם, בקיבוצים ובמרחב הכפרי – כי מערכת חינוך קיבוצית חזקה – היא ראי של קהילה קיבוצית חפצת חיים, המנחילה ערכים ומאפשרת לחבריה ביטחון וחוסן

"אם יוצאים מגיעים למקומות מופלאים" (ד"ר סוס)

■ בהרצאה הפותחת עם אסנת מירון, הדגיש "קסם הסרנדיפיטי" כמה חשוב לתת מקום לאקראיות, לסקרנות, לחיבורים עם אנשים זרים, ולמפגשים שאינם חלק מ"תכנית העבודה". בהרצאה הובאו דוגמאות רבות להמצאות ששינו את העולם ולתהליכים משמעותיים ומיטיבים שקרו ברגעים לא מתוכננים, והכוונה איך לזהות הזדמנויות ולאפשר לאקראיות להתרחש ביום יום באופן פעיל ומודע.

■ לאחר שהתמלאה הנפש והרוח, התאספו המשתתפות והמשתתפים ביחידות חשיבה בכדי לזקק ולהגדיר חלום או תהליך שינוי, שירצו להוביל במערכת ובקהילה בה הם חיים, / או אותה מנהלים. ביחידות חשיבה אלו שיתפו המנהלות והמנהלים בתחומים שונים של עבודת הניהול, תוך התבוננות ולמידה על הפער בין המצוי לרצוי.

■ החלום או תהליך השינוי שזוקק ביחידת החשיבה, קיבל משמעות מעשית ביום השני של הכנס, בהרצאה סדנאית שהנחתה רותם עופר "מרעיון למציאות - להוביל חינוך ביחד". הגישה הדיאלוגית השתתפותית, שרותם קוראת לה: "מנהיגות משותפת", מאפשרת חשיבה אחרת על ניהול. כזו הרואה באתגרים אחריות משותפת של מערכת חינוך וקהילה. מסגרת התייחסות שכזו מאפשרת גישה אל ידע, רעיונות ויכולות רחבים ויצירתיים יותר ומקדמת תחושה של שייכות ואחריות.

"בכדי להשיג דברים גדולים בחיים, עלינו לא רק לפעול אלא גם לחלום אותם" אנטול פראנס

■ מאחורי כל מנהלת טובה עומדת בטרייה טעונה במלואה ולכן, בליבו של היום הראשון נערכו סדנאות למילוי המצברים: העברת מסרים, מעגלי הקשבה, AI, כתיבה יוצרת, המשחק ככלי, ציור על חלוקי נחל, מקרמה, התמודדות עם ביקורת, ציור, דרקונים, חמר ומשחקי כדור. המפגש החופשי והאפשרות להשתחרר ולהתמסר היוו אי של שפיות. המשך הנאה סיפקו איתי פאר ו"המאשרים בציבור" בערב של רוק ישראלי, קריוקי, וריקודים.

■ את הכנס חתמה עינב גילי בהרצאה שגרמה לנו להתגלגל מצחוק - "הרגל ההומור" - והיכולת של כל אדם להביא הומור לחייו.

■ המילים: לחלום, להרגיש, להתחבר, לחשוב, לאפשר זמן - אינן מותרות. הן הכרח. ביחוד בתקופה בה נדמה כי כל שהכרנו וידענו כבר אינו מספק את התשובות. המעבר מניהול ריכוזי למנהיגות משותפת, לאחריות והובלה משותפת, הוא כלי חשוב בניהול מערכת חינוך קהילתית. כלי כזה טומן בחובו את הסיכוי להגשים יותר חלומות, ולבנות קהילה שיתופית חזקה, בעלת כוחות פנימיים איתנים. ברגשות הערכה והוקרה רבה, ומתוך תחושת שיתוף אמיתי, שמחתי לקחת חלק בכנס משמעותי כזה, לפגוש נשים וגברים העוסקות ועוסקים במשמעות ובמהות, בתוך מציאות מורכבת.

"...זה מתחיל בצעד, זה מתחיל בחלום..." (עדי אברהמי)

■ התכנסות כל העוסקים בחינוך בקהילות הקיבוציות ובמרחב הכפרי הצליחה להביא את השמש לירושלים בניגוד לתחזית מזג האוויר והתקופה. כנס החינוך העשירי, שנערך במלון יערים במעלה החמישה ב- 11.12/2, עמד בסימן "חולמים את המחר". הכנס עסק ביכולת להביט בקהילות, בצרכים ובמציאות המורכבת - מבלי לוותר על קידום תהליכי עומק רצויים ונדרשים. כיצד ניתן להחזיק את היכולת לחלום על חברה וקהילה חזקה, ולפעול באופן יישומי, תהליכי לקידומה - עד להגשמת החלום? הצעד הראשון בחלום הוא להתכנות לעצום עיניים, להתחבר לרגש ולדמיון. כנס החינוך העשירי התקיים מתוך רצון לאפשר מקום וזמן לחלום ביחד חלומות, ולהתחיל בצעדים ראשונים כדי להגשימם.

"התקווה מדבקת" (תמר קדם סימן טוב ז"ל)

■ הכנס נפתח עם שיר מרגש שכתבה, ניגנה ושרה יערה כהן מבית הספר "נופי הבשור", לזכרו של בן שכבתה מבארי, כרמל בכר ז"ל, שנרצח ב-7.10.23. אף עין בקהל לא נשארה יבשה. לאחר מכן עלו מנהלי חינוך עם סיפורי תקומה ותקווה. קרן זכרי, מנהלת החינוך בגבים, סיפרה על מצב מערכת החינוך למן הפינוי ב-7.10 ועד לחזרה הביתה, וחשיבות המעטפת המקצועית הרחבה שתמכה במערכת לאורך תקופה זו. אביטל יהודאי, מנהלת החינוך החברתי בשמיר, שיתף בעוצמה ובמסוגלות שגילה בקהילה, במערכת ובנוער, תוך הקמת מערכת החינוך החליפית בקיבוץ בעת המלחמה בצפון. מרגלית רוטשטיין, מנהלת החינוך במנהלת תקומה הדגישה את קיומם של ערכים משותפים בכל מגזרי החברה ואת חשיבות החיבור בין החינוך ה"פורמאלי" וה"בלתי פורמאלי". הדס גרימברג קרלינסקי, מנהלת תחום רווחה וקהילה במנהלת תקומה, ומנהלת החינוך החברתי בנירים, דיברה על מערכות היחסים כמייצרות תקווה ומעוררות כוחות פנימיים. הדס סיימה את דבריה במילותיה של תמר קדם סימן טוב ז"ל, שנרצחה עם בעלה ושלושת ילדיהם בניר עוז: "התקווה מדבקת".

■ על חשיבות החיבורים, עבודה עם שותפים, משמעות התפקיד החינוכי והאמונה ביכולת האדם והחברה דיברו בהמשך ליאור שמחה - מזכ"ל התנועה הקיבוצית, נחם לוין (בוצי) - מצוות מנחי תכנית ההעשרה בקומנות שנת השירות של התנועה הקיבוצית וסמדר שם טוב - יועצת בחינוך החברתי, במערך ההדרכה.

■ במציאות כזו, בה תפקידה של החברה והקהילה בתוך מערכת החינוך משמעותי מתמיד, גוברת ההבנה כי כל אתגר במערכת החינוך מתקיים בתוך הקשר קהילתי. דבי ברא"ס ראשת אגף החינוך בתנועה הקיבוצית, הנכיחה את הצורך בחידוש נדרים בין הקהילה למערכת החינוך ובין מערכת החינוך לקהילה, הקיבוצית והתנועתית. דבי הדגישה את תפקיד התנועה הקיבוצית, ואגף החינוך בפרט, בשיקום ובצמיחת מערכות החינוך, והזמינה את מנהלות ומנהלי החינוך להיתמך, להעזר, לשתף, לקרוא לממלאי תפקידים באגף החינוך ומערך ההדרכה בכל עת ועם כל צורך. אגף החינוך יודע לתת מענה, מתמקצע וצובר ניסיון רב ורלוונטי, ושם בראש מעיניו מטרה

השתתפה וסיכמה רשמים:
נוגה צדוק
מדריכה פדגוגית במערך
ההדרכה של אגף החינוך
בתנועה הקיבוצית.

מחנכת משלימה בקיבוץ עין השופט, גננת, יועצת חינוכית (MA), ומדריכה בתנועה הקיבוצית ובתכנית מש"י - במכללת אורנים. מאמינה באמונה שלמה בחשיבותו של חינוך בגיל הרך, כיסוד הכרחי להתפתחות תקינה בשארית החיים! נשואה, אמא לשלושה ילדים וחברת קיבוץ דליה.

